

Oulun kaupungin esitys Pohjois-Pohjanmaan työllisyysalueen perustamiseksi

Khall 24.04.2023 § 157

Valmistelija

kunnanjohtaja Jussi Rämetsä (puh. 044 497 0001):

Oulun kaupungin kirjaamosta on 21.4.2023 saapunut Muhoksen kunnan kirjaamoon seuraavansisätöinen käsittelypyyntö:

” Oulun kaupunki

TE-UUDISTUS

Pohjois-Pohjanmaan kunnat

Oulun kaupungin esitys maakunnallisesta työllisyysalueesta

Yleistä uudistuksesta

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. Tämä on kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtionosuudessa. Kunnan rahoitusvastuu laajenee.

Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalveluiden tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta yhdessä kuntien elinvoimapalveluiden kanssa. Kuntien työllisyys- ja koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta.

TE-palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Siirtyviä tehtäviä hoitavan henkilöstön siirtyminen TE-toimistoista, ELY-keskuksista ja KEHA-keskuksesta katsotaan liikkeen luovutukseksi.

Kunnilta vaadittavat toimenpiteet

Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Valtioneuvosto voi tietyin laissa määritellyin perustein myöntää järjestämisvastuun työllisyysalueelle, jonka työvoimapohja on alle 20 000 henkilöä. Poikkeuslupa edellyttää, ettei palveluiden saatavuus alueella vaarannu.

Kuntien, jotka muodostavat työllisyysalueen, on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimielimestä tai kuntayhtymän perussopimus. Sopimus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa yhteistoimintasopimuksen tai perussopimuksen hyväksymisestä.

Työllisyysalueen kuntien on toimitettava Työ- ja elinkeinoministeriölle suunnitelma, josta tulee käydä ilmi:

- laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen

- laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut
- toimipisteiden määrä ja sijoittuminen
- yhteistyötahot ja –muodot
- työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen
- varautuminen rakennemuutostilanteisiin

Valmistelutilanne Pohjois-Pohjanmaalla

Pohjois-Pohjanmaan kuntien valmius uudistukseen valmistautumiseen vaihtelee kunnittain. Osin tästä johtuen Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt kuntien palveluiden suunnittelua ja organisointia tukevan hankkeen, joka tuottaa tietoa työllisyysalueiden muodostamisen tueksi, tietoa rahoituksesta sekä uudistuksen vaikutuksista kuntatalouteen.

Hankkeessa on laadittu vaihtoehtoiset tarkastelut/skenaariot Pohjois-Pohjanmaan työllisyysalueiden vaihtoehtoista ml. tulevaisuustarkastelu eri vaihtoehtojen tulevaisuuden kehityksestä huomioiden mm. väestö- ja työvoiman määrän kehitys.

Esitys maakunnallisesta mallista

Pohjois-Pohjanmaa on pitkien etäisyyksien maakunta eikä maakunta muodosta yhtenäistä työssäkäyntialuetta. Maantieteellisen yhtenäisyyden puuttumisen lisäksi Pohjois- Pohjanmaalla on vaikeuksia täyttää uudistukseen sisältyviä muita järjestämiskriteerejä. Työmarkkina- ja työssäkäyntialueita on useita, eivätkä ne aina täytä vaadittavaa 20 000 työvoimamäärää. Edellä mainittujen syiden vuoksi riittävien resurssien kokoaminen yhdenvertaisten palveluiden turvaamiseksi kaikkialla maakunnan kuntien alueella ei ole mahdollista.

Oulun kaupunki on Pohjois-Pohjanmaan liiton pyynnöstä selvittänyt mahdollisuutta yhden koko maakunnan kattavan työllisyysalueen perustamiseksi Pohjois-Pohjanmaalle.

Oulu on tehnyt maakunnan kuntajohtajien kokouksessa 18.4. esityksen maakunnallisesta mallista. Esitys perustuu ajatukseen, jonka mukaan Oulun kaupunki ottaa järjestämisvastuun lakisääteisistä tehtävistä koko maakunnan alueella, mutta varsinainen lakisääteisten palvelujen tuottaminen tehdään sopimusperusteisesti kuntien toimesta. Maakunnallisen mallin edellytyksenä on, että mukana ovat kaikki maakunnan kunnat.

Maakunnallisen mallin rakennetta ja reunaehtoja on esitelty liitteenä olevassa asiakirjassa. Oulun kaupunki ei pysty jalostamaan mallia eteenpäin, jos mallista ei ole riittävää yksimielisyyttä.

Oulun kaupungin esitys

Oulun kaupunki pyytää kuntanne kannanottoa esitettyyn maakuntamalliin.

- A) Onko kuntanne valmis sitoutumaan yhteiseen maakunnallisen mallin valmisteluun esitellyltä pohjalta?
- B) Jos ette ole valmis sitoutumaan esitettyyn malliin, niin olisitteko valmis ostamaan vastaavat keskitetyt palvelut Oulun kaupungilta tilanteessa, jossa päätätte tehdä oman työllisyysalueen?

Pyydämme vastauksianne viimeistään 5.5.2023. Vastaukset pyydämme lähettämään osoitteeseen kirjaamo@ouka.fi.”

Päätösesitys Muhoksen kunta sitoutuu yhteisen maakunnallisen mallin valmisteluun Oulun kaupungin esittämällä tavalla.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen.

Khall 22.05.2023 § 179
277/14.00.01/2023

Oulun kaupunki on käsitellyt kunnilta saamansa vastaukset. Vastausten perusteella kaupunki on lähettänyt Hailuodon, Ini, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Tyrnävän, Utajärven, Pudasjärven ja Vaalan kunnille **Oulun kaupungin esityksen työllisyysalueesta Oulun lähialueen kunnille**. Esityksen sisältö:

Yleistä uudistuksesta

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. Tämä on kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtionosuudessa. Kunnan rahoitusvastuu laajenee. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalveluiden tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta yhdessä kuntien elinvoimapalveluiden kanssa. Kun työllisyys- ja koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. TE-palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Siirtyviä tehtäviä hoitavan henkilöstön siirtyminen TE-toimistoista, ELY-keskuksista ja KEHAkeskuksesta katsotaan liikkeen luovutukseksi.

Kunnilta vaadittavat toimenpiteet

Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Valtioneuvosto voi tietyin laissa määritellyin perustein myöntää järjestämisvastuun työllisyysalueelle, jonka työvoimapohja on alle 20 000 henkilöä. Poikkeuslupa edellyttää, ettei palveluiden saatavuus alueella vaarannu. Kuntien, jotka muodostavat työllisyysalueen, on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimielimestä tai kuntayhtymän perussopimus. Sopimus on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa yhteistoimintasopimuksen tai perussopimuksen hyväksymisestä

Oulun kaupungin vaihtoehdot työllisyyden hoidon järjestämisestä

Oulun kaupunki tekee valinnan kahden vaihtoehdon väliltä: Oulun kaupunki toimii järjestämisalueena yksin tai Oulun kaupunki toimii järjestämisvastuukuntana lähikuntien muodostamalla alueella. Lähikunniksi katsotaan Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä, Utajärvi, Pudasjärvi ja Vaala. Mikäli Oulun kaupunki päättäisi järjestää työllisyyden hoidon yksin, se on valmis ja kiinnostunut tekemään muiden

työllisyyden hoitoalueiden kanssa yhteistyötä esimerkiksi asiantuntijapalvelujen ja hankintojen osalta erikseen sovittavalla tavalla.

Utajärven, Pudasjärven ja Vaalan kunnanjohtajat, kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja valtuuston puheenjohtajat kutsutaan keskustelemaan asiasta 30.5. 2023 klo 17 Oulun seudun kuntien yhteistyökokoukseen BusinessAsemalle Telesaliin (Hallituskatu 36 B, Oulu).

Oulun kaupungin esitys lähialueen kuntien kanssa muodostettavasta työllisyydenhoitoalueesta

Johtavana tavoitteena on luoda uudistuksen myötä uutta vaikuttavaa palvelukokonaisuutta, jolla lisätään alueen elinvoimaa ja hyödynnetään koko kuntaekosysteemiä: työllisyys-, koulutus- ja elinkeinopalvelut, järjestetään työnhakijoille mahdollisimman tehokkaita palveluita, jotka johtavat työllistymiseen. Kunnat sitoutuvat panostamaan nuorten ennaltaehkäisevään työhön (koulutus ja vapaa-ajan polut), aikuisten työhön poluttavaan vapaaehtoiseen toimintaan ja uusien työpaikkojen synnyn edistämiseen.

Oheisessa liitteessä on esitetty Oulun kaupungin aikataulu päätöksenteolle sekä palvelumalli, jonka pohjalta Oulun kaupunki lähtisi rakentamaan usean kunnan yhteistä työllisyydenhoitoaluetta, mikäli poliittisessa päätöksenteossa näin päätetään. Osana päätöksenteon valmistelua Oulun kaupunki haluaa saada kunnilta vastaukset liitteen sivulla 9 esitettyihin kysymyksiin. Vastausaikaa on 24.5. saakka, jonka jälkeen asia etenee Oulun kaupungissa päätöksentekoon.

Vastaukset pyydetään toimittamaan Oulun kaupungin kirjaamoon: kirjaamo@ouka.fi

Vastauksessa pyydetään viittaamaan Oulun kaupungin diaarinumeroon: OUKA 5190/2023

Lisätietoja antaa ja mahdollisiin kysymyksiin vastaa Mari Rautiainen, työllisyyspalvelujen päällikkö, BusinessOulu liikelaitos p. 0447031370 mari.rautiainen@businessoulu.com

Muhoksen kunnan vastaukset on valmisteltu yhdessä työllisyyspalvelujen kanssa.

Esittelijä	kunnanjohtaja Jussi Rämetsä
Päätösesitys	Kunnanhallitus ilmoittaa Oulun kaupungille, että Muhoksen kunta pitää esitettyä mallia tarkoituksenmukaisena ja sitoutuu sen jatkokehittämiseen esitettyihin kysymyksiin annettujen vastausten mukaisesti. Annetut vastaukset ovat liitteenä.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen.
